

KLASA: UP/I-344-08/21-03/03

URBROJ: 376-08-22-15

Zagreb, 19. svibnja 2022.

Na temelju članka 12. stavka 1. točke 5., članka 18. i članka 20. Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN br. 73/08, 90/11, 133/12, 80/13, 71/14 i 72/17) u postupku podnositelja zahtjeva Hrvatski Telekom d.d., Zagreb, Radnička cesta 21, protiv Telemach Hrvatska d.o.o., Zagreb, Josipa Marohnića 1, radi smanjenja veleprodajne cijene pristupa svjetlovodnoj distribucijskoj mreži, na sjednici održanoj 19. svibnja 2022., Vijeće Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti donijelo je

ODLUKU

1. Djelomično se usvaja zahtjev za rješavanje spora Hrvatskog Telekom d.d., Zagreb, Radnička cesta 21, OIB: 81793146560, protiv Telemach Hrvatska d.o.o., Zagreb, Josipa Marohnića 1, OIB: 70133616033, radi smanjenja veleprodajne cijene pristupa svjetlovodnoj distribucijskoj mreži.
2. Određuje se Telemach Hrvatska d.o.o., Zagreb, u roku 15 dana od primitka ove odluke smanjiti veleprodajnu cijenu pristupa svjetlovodnoj distribucijskoj mreži sa uključenom svjetlovodnom instalacijom u zgradi unutar raspona od 50,00 do 60,00 HRK mjesečno.

Obrazloženje

Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (dalje: HAKOM) zaprimila je 20. prosinca 2022. zahtjev Hrvatskog Telekom d.d., Zagreb, Radnička cesta 21 (dalje: HT) za rješavanje spora s Telemach Hrvatska d.o.o., Zagreb, Josipa Marohnića 1 (dalje: Telemach) radi smanjenja veleprodajne cijene pristupa svjetlovodnoj distribucijskoj mreži.

Navodi da Telemach postavlja svoje veleprodajne cijene za pristup i korištenje svjetlovodnih distribucijskih mreža (dalje: SDM) na osobito visoku razinu, značajno veću od troška učinkovitog pružanja usluge pristupa i korištenja svjetlovodne niti od distribucijskog čvora do korisnika (dalje: FA usluga), čime se HT-u i ostalim alternativnim operatorima onemogućava pristup SDM mrežama u vlasništvu Telemacha i svjetlovodnim instalacijama u zgradama u obuhvatu objavljenih SDM-ova od Telemacha, koje postupanje je osobito štetno za krajnje korisnike koji su spojeni na SDM mreže Telemacha jer su zbog nedostupnosti maloprodajnih ponuda od drugih operatora, osuđeni isključivo na ponudu Telemacha, čime su uskraćeni za koristi koje donosi učinkovito tržišno natjecanje. Takvim postupanjem Telemach krši odredbe Pravilnika o svjetlovodnim distribucijskim mrežama (NN 57/14, dalje: Pravilnik o SDM-u) prema kojima je investitor SDM-a dužan omogućiti veleprodajni pristup izgrađenoj SDM mreži drugim operatorima uz primjenu načela otvorenog pristupa kao i čl. 22. Pravilnika o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme (NN 36/16, dalje: Pravilnik o pristupu EKI) prema kojem je

operator zgrade obavezan omogućiti operatorima pristup svjetlovodnim instalacijama unutar zgrade na načelima nediskriminacije i jednakih uvjeta pristupa za sve operatore. Iako Telemach redovito objavljuje namjere izgradnje svojih SDM-ova u kojima objavljuje i ponudu za veleprodajni pristup novoizgrađenoj SDM, čime se formalno-pravno zadovoljava uvjet otvorenog pristupa mreži, visoke cijene po kojima nudi veleprodajni pristup SDM-u onemogućuje alternativnim operatorima natjecanje na predmetnom tržištu. Stoga traži da se HT-u i ostalim alternativnim operatorima omogući učinkovito tržišno natjecanje s Telemachom. Telemach je do sada objavio ukupno 74 SDM obuhvata na području RH s ukupno iskazanim kapacitetom pokrivanja objavljenih mreža od 57.102 postojećih i planiranih subjekata na području obuhvata. Telemach je u svim tim namjerama izgradnje SDM-ova objavio veleprodajnu ponudu za pristup SDM s naknadom za veleprodajnu FA uslugu u iznosu od 95 HRK (sa uključenom svjetlovodnom instalacijom u zgradi) te dodatnu jednokratnu naknadu za aktivaciju FA usluge u iznosu od 191/125,00 HRK, što je čak 98% veća cijena za FA uslugu sa uključenom svjetlovodnom vertikalom od HT-ove najviše moguće cijene (47,96 HRK), čak 129% većoj cijeni za FA uslugu bez uključene svjetlovodne vertikale od HT-ove najviše moguće cijene (41,51 HRK). Dodatno, definiranjem jedinstvene mjesečne naknade za FA na način da se ista odnosi na stambene zgrade sa i bez svjetlovodnih vertikala, potencijalni operatori korisnici su dovedeni u situaciju da u slučaju najma optičkih niti u stambenim zgradama u kojima je netko drugi vlasnik svjetlovodne vertikale, potencijalno imaju dodatne troškove za najam vertikale unatoč tome što Telemach već naplaćuje FA kroz jedinstvenu mjesečnu naknadu koja je već sada 129% veća od HT-ove najviše moguće cijene za FA bez uključene svjetlovodne vertikale (41,51 HRK). HT je s Telemachom pokrenuo pregovore o korištenju veleprodajnog pristupa SDM i tražio snižavanje cijena, na što Telemach nije pristao. Veleprodajna cijena za FA uslugu u HT-ovoj mreži određena je odlukom HAKOM-a primjenom BU-LRIC metodologije, temeljem provedenog izračuna troška FA usluge koji predstavlja trošak učinkovitog pružanja FA u RH od strane hipotetski učinkovitog operatora, zbog čega smatra da istu metodologiju treba primijeniti na sve operatore koji grade SDM. Traži donošenje rješenja kojim se utvrđuje da je Telemach postavljenim cijenama onemogućio pristup i zajedničko korištenje SDM te svjetlovodnih instalacija u zgradama u obuhvatu tih SDM-a te da je veleprodajna cijena Telemacha za pristup vlastitoj SDM u iznosu od 95,00 HRK mjesečno po korisniku previsoka te da ista treba iznositi 47,96 HRK mjesečno uključujući svjetlovodnu instalaciju u zgradi te 41,51 HRK mjesečno bez uključene svjetlovodne instalacije u zgradi.

Telemach u očitovanju od 20. siječnja 2022. navodi da uslugu pristupa SDM i instalacijama unutar zgrada omogućuje drugim operatorima sukladno primjenjivim propisima po načelima otvorenog pristupa i zajedničkog korištenja uz objavu ponude veleprodajnog pristupa uključujući cijenu te da se na njega ne primjenjuje regulatorna obveza nadzora cijena i vođenja troškovnog računovodstva, uslijed čega nema osnove za primjenu BU LRIC metodologije na veleprodajnu cijenu Telemacha. Navedena metodologija primjenjiva je isključivo za izračun veleprodajnih cijena HT-a, obzirom da je operator sa značajnom tržišnom snagom na tržištu veleprodajnog lokalnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji (dalje: Tržište M3a) s regulatornom obvezom nadzora cijena i vođenja troškovnog računovodstva. Pojašnjava da se regulatorna obveza nadzora cijena i vođenja troškovnog računovodstva može odrediti od strane HAKOM-a isključivo operatoru sa značajnom tržišnom snagom na određenom tržištu, temeljem prethodno provedenog postupka analize tržišta iz čl. 54. ZEK-a. BU LRIC metodologija je primjenjiva isključivo na regulirane usluge operatora sa značajnom tržišnom snagom, što Telemach nije. Stoga smatra da zahtjev HT-a nije osnovan. Telemach je kao alternativni operator tek ušao na fiksno tržište, s izgrađenim SDM-ovima samo u određenim dijelovima urbanih centara kao što su Zagreb i Zadar. Na svim tim područjima postoje usporedive maloprodajne cijene ponuda kako društva A1 Hrvatska d.o.o. tako i samog HT-a i drugih operatora. Suprotno navodima HT-a, dolazak Telemacha može rezultirati isključivo pozitivnim učinkom na tim

područjima i mogućnošću izbora većeg broja usluga za krajnje korisnike. Predlaže odbiti zahtjev HT-a.

Usmena rasprava je održana 4. ožujka 2022.

U očitovanju od 4. ožujka 2022. HT navodi da time što je objavio ponudu u predviđenom vremenskom razdoblju i u njoj naveo bilo kakvu cijenu koja se jednako primjenjuje na sve operatore, Telemach nije postupio po čl. 8. st. 1. i 3. toč. j Pravilnika o SDM. Navedeno dovodi do situacija u praksi koje su suprotne ciljevima donošenja Pravilnika o SDM, a to su gradnja otvorene mreže koja omogućuje pristup i zajedničko korištenje svih operatora usluga kako bi se smanjili troškovi i izbjeglo nepotrebno multipliciranje mreža. Takvo postupanje Telemacha je diskriminatorno jer se ostali operatori dovode u nepovoljniji položaj u odnosu na maloprodajni dio Telemacha, a načelo otvorenog pristupa se u potpunosti onemogućuje jer nikakvog pristupa mreži niti nema. Smatra da bi u kontekstu ispravne primjene Pravilnika, odredbu o formalnoj obvezi određivanja cijene pristupa distribucijskom čvoru trebalo tumačiti kao odredbu o određivanja razumne cijene pristupa. Poziva se na čl. 5. st. 2. ZEK-a te čl. 61. st. 3. Europskog zakonika o elektroničkim komunikacijama koji daje izričitu ovlast regulatoru odrediti dodatna pravila raspodjele troškova simetričnog pristupa mreži, za koju odredbu smatra da je izravno primjenjiva u kontekstu ovlaštenja koja HAKOM ima temeljem ZEK-a i Pravilnika o SDM-u. Navodi kako je BU-LRIC metodologija koja je primijenjena na izračun veleprodajne cijene HT-a za FA uslugu, može biti primijenjena i na definiranje cijene pristupa SDM mreži Telemacha, sukladno čl. 8. st. 3 točki j. Pravilnika o SDM-u. BU-LRIC model se temelji na procjeni troška koji bi hipotetski učinkovit operator snosio pri izgradnji moderne i učinkovite optičke mreže, na što je nadodan razuman povrat na ulaganja, a njegove je parametre odredio sam HAKOM uzevši u obzir cjelokupnu situaciju na tržištu elektroničkih komunikacija u RH. Smatra da bi upravo određivanje te metodologije omogućilo postavljanje cijene pristupa SDM-ovima Telemacha na razumnu razinu, što bi potaknulo njeno veleprodajno korištenje a time i veću utilizaciju mreže, te da ne postoji primjereniji i razumniji benchmark za određivanje razumne cijene od HAKOM-ovog BU-LRIC izračuna veleprodajne cijene HT-a za FA uslugu. Potvrđuje navode Telemacha da HT paralelno gradi vlastite optičke mreže na područjima gdje i Telemach, upravo zbog previsokih cijena pristupa SDM-ovima Telemacha. Da HT nije gradio svoje optičke mreže ne bi imao nikakvu mogućnost natjecati se za korisničku bazu jer zbog visokih veleprodajnih cijena pristupa maloprodajna cijena HT-a ne bi mogla konkurirati maloprodajnoj cijeni Telemacha.

U očitovanju od 21. ožujka 2022. Telemach ponavlja da su njegove ponude veleprodajnom pristupu SDM-u uključujući svjetlovodne instalacije u zgradama nediskriminirajuće i jednakih uvjeta pristupa i zajedničkog korištenja. Nije operator sa značajnom tržišnom snagom te mu ne može biti određena obveza nediskriminacije iz članka 59. ZEK-a temeljem koje bi drugim operatorima morao pružati usluge uz jednake uvjete koje osigurava za svoje vlastite usluge. Nije poduzetnik u vladajućem položaju niti na jednom mjerodavnom tržištu te na njega ne može biti primijenjen dokument, praksa ili zabrana bilo koje vrste na koje se poziva HT, a koje se odnose isključivo na poduzetnike u vladajućem položaju kao što je HT. Također smatra da ne postoji pravna osnova za primjenu BU LRIC metodologije. U dopisu od 25. ožujka 2022., Telemach navodi da je odredio novu mjesečnu naknadu za uslugu najma optičkih niti u iznosu od 65,30 HRK te da izračun navedene cijene proizlazi iz činjenice što je Telemach tek ušao na tržište uslijed čega su troškovi Telemach-a veći od drugih operatora koji optičke mreže grade unazad pet godina. Telemach procjenjuje da će u trenutku kad će imati izgrađeno 300 000 subjekata, moći ponuditi tržišnu cijenu od 55,00 HRK.

HT u očitovanju od 6. travnja 2022. ponavlja kako je Pravilnikom o SDM propisana gradnja SDM-a kao otvorene mreže koja omogućuje pristup i zajedničko korištenje svih operatora usluga, kako bi se smanjili troškovi i izbjeglo nepotrebno multipliciranje mreža u završnom segmentu SDM-a, a s obzirom da se isti smatra fizički nepraktičnim i gospodarski neučinkovitim za repliciranje. Načelo otvorenog pristupa mreži znači da mreža treba biti otvorena drugim operatorima za korištenje i da drugi operatori moraju biti u mogućnosti konzumirati takav veleprodajni pristup, bez da ih iznos veleprodajne cijene za takav pristup tjera da posluju s gubitcima. U slučaju simetrične regulacije optike postoji obveza veleprodajnog poslovanja svih investitora neovisno o tome ima li taj investitor vladajući položaj na tržištu ili ne, stoga je potrebno utvrditi je li objavljena ponuda razumna, odnosno omogućava li veleprodajnim korisnicima učinkovito poslovanje. Upućuje na očitovanje Europske komisije na inicijalnu notifikaciju Pravilnika o SDM-u u 2014., u kojem se izričito navodi kako je intervencija HAKOM-a u pogledu utvrđivanja uvjeta i cijena za fizičko izdvajanje svjetlovodne niti na sabirnoj (koncentracijskoj) točki ograničeno na mehanizam rješavanja sporova, čime je potvrđeno ovlaštenje HAKOM-a intervenirati i u dijelu uvjeta i cijena za veleprodajni pristup SDM u postupku rješavanja regulatornog spora, a što je ovaj postupak. Upućuje na čl. 61. st. 3. Europskog zakonika koji daje nacionalnom regulatornom tijelu ovlaštenje definirati i posebna pravila o raspodjeli troškova simetričnog pristupa, pa tako i pristupa SDM-u Telemacha. Ponavlja da je HAKOM ovlašten u predmetnom regulatornom sporu intervenirati u cijene za pristup SDM-ovima Telemacha kako bi se iste postavile na razumnu razinu koja neće tjerati HT plaćati više od troška pružanja usluge, uključujući razumnu stopu povrata na uloženo, za koje ovlaštenje nalaze dodatno uporište u čl. 61. st. 3. Europskog zakonika čija je izravna primjena moguća sukladno dosadašnjoj praksi Europskog suda. Smatra da postoji pravna osnova za primjenu BU LRIC metodologije jer kada je operator sukladno važećim propisima dužan ponuditi veleprodajni pristup svojoj mreži kao simetričnu regulatornu obvezu pristupa, HAKOM treba isto moći osigurati, a nema prikladnije logičnije i razumnije metodologije od BU LRIC metodologije temeljem koje je HAKOM HT-u odredio cijene za pristup SDM. U odnosu na nove cijene Telemacha (mjesečna naknada u iznosu od 65,30 HRK) HT navodi da iste nisu obrazložene te ne potvrđuju da operatori uz njih neće biti prisiljeni plaćati više od troška pružanja usluge. Bez detaljnog obrazloženja novo predložene cijene koje bi pokazalo je li taj iznos definiran na razini pripadajućeg troška ili ne, HT se ne može očitovati je li cijena razumna, osobito stoga što je ista i dalje značajno viša od HT-ove FA cijene (36% viša za pristup sa uključenom svjetlovodnom vertikalom i čak 56% viša od HT-ove cijene bez uključene svjetlovodne vertikale). HT skreće pažnju da je iznos specifičnih veleprodajnih i zajedničkih troškova prema BU LRIC modelu HAKOM-a za HT definiran na cca 15%, ako bi se pretpostavilo da su mrežni troškovi jednaki za Telemach i za hipotetski učinkovitog operatora iz HAKOM-ovog BU LRIC modela, to bi značilo da Telemach ima čak 3,5 puta veće veleprodajne i zajedničke troškove od efikasnog operatora kojeg je HAKOM modelirao kroz troškovni model. Ne slaže se s navodom Telemacha da bi niža cijena od 55,00 HRK za FA uslugu bila moguća tek nakon što Telemach dosegne izgrađenost od minimalno 300.000 kućanstava iz razloga što BU LRIC izračun već sada pokazuje kako je trošak učinkovitog operatora s ostvarenom razinom pokrivanja od 300.000 kućanstava također značajno niži od predloženih 55,00 HRK. Zaključno, traži da se utvrdi kako je Telemach određivanjem previsoke cijene za pristup vlastitim SDM i svjetlovodnim instalacijama u zgradama u obuhvatu tih SDM onemogućio HT-u pristup i zajedničko korištenje tih mreža te da mu se odredi cijena u iznosu od 47,96 HRK mjesečno uključujući svjetlovodnu instalaciju u zgradi te 41,51 HRK mjesečno bez uključene svjetlovodne instalacije u zgradi.

Nakon provedenog dokaznog postupka HAKOM je utvrdio da je zahtjev HT-a djelomično osnovan.

Odredbom članka 3. Pravilnika o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme (NN 36/17, dalje: Pravilnik o EKI) propisana je obveza infrastrukturnog operatora omogućiti operatoru korisniku, uz naknadu i na temelju sklopljenog ugovora, pristup i zajedničko korištenje svoje elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme (dalje: EKI), ako su ispunjeni uvjeti pristupa i zajedničkog korištenja propisani Pravilnikom. Pristup i zajedničko korištenje EKI, infrastrukturni operator obvezan je omogućiti rukovodeći se načelom nediskriminacije i jednakih uvjeta pristupa za sve operatore. Ako je pristup i zajedničko korištenje onemogućeno od strane infrastrukturnog operatora ili ako postoji spor između infrastrukturnog operatora i operatora korisnika u vezi ugovaranja pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme, ili plaćanja naknade za pristup i zajedničko korištenje, operatori mogu pokrenuti spor pred HAKOM-om.

Temeljem članka 4. stavka 1. Pravilnika o SDM-u, svjetlovodna distribucijska mreža planira se kao jedinstvena mreža u skladu s načelima otvorenog pristupa i zajedničkog korištenja, a temeljem članka 8. st. 3. toč. j istog Pravilnika, ponuda mora sadržavati cijenu pristupa distribucijskom čvoru, uz primjenu načela nediskriminacije, otvorenog pristupa uz jednake uvjete. Dakle, Pravilnikom o SDM propisana je gradnja SDM-a koja omogućuje otvoreni pristup i zajedničko korištenje svih operatora usluga, kako bi se smanjili troškovi i izbjeglo nepotrebno multipliciranje mreža u završnom segmentu SDM-a. Načelo otvorenog pristupa mreži znači da drugi operatori mogu pristupiti mreži na način da veleprodajni pristup ostvaruju bez gubitaka.

HAKOM je u ovom postupku utvrđivao je li Telemach postavljenom cijenom omogućio otvoreni pristup i zajedničko korištenje SDM-a HT-u i drugim potencijalnim operatorima korisnicima, kao i osnovanost zahtjeva HT-a da cijena bude određena primjenom BU-LRIC metodologije koja je primijenjena na izračun veleprodajne cijene HT-a za FA uslugu, odnosno da se veleprodajna cijena smanji na iznos od 47,96 HRK mjesečno uključujući svjetlovodnu instalaciju u zgradi te 41,51 HRK mjesečno bez uključene svjetlovodne instalacije u zgradi.

Prema tvrdnji HT-a, cijena je postavljena na osobito visoku razinu, značajno veću od troška učinkovitog pružanja usluge pristupa i korištenja svjetlovodne niti od distribucijskog čvora do korisnika (dalje: FA usluga), čime se HT-u i ostalim alternativnim operatorima onemogućava pristup SDM-u u vlasništvu Telemacha i svjetlovodnim instalacijama u zgradama. HT smatra da time Telemach drugim operatorima ne omogućuje prihvaćanje ponude, dovodi do toga da se SDM u praksi realizira kao zatvorena mreža koja ne omogućuje pristup i zajedničko korištenje čime se povećavaju troškovi i pridonosi nepotrebnom multipliciranju mreža.

U početku pokretanja ovog postupka, cijena pristupa SDM Telemacha iznosila je: mjesečnu naknadu za veleprodajnu FA uslugu u iznosu od 95,00 HRK (sa uključenom svjetlovodnom instalacijom u zgradi) te dodatnu jednokratnu naknadu za aktivaciju FA usluge u iznosu od 191/125 (novi/postojeći korisnici). Tijekom trajanja ovog postupka Telemach je obavijestio HAKOM da je odredio novu mjesečnu naknadu za uslugu najma optičkih niti u iznosu od 65,30 HRK, koja će dodatno biti snižena na iznos od 55,00 HRK u trenutku kada Telemach bude imao izgrađeno 300 000 subjekata.

U odnosu na zahtjev HT-a da cijena bude postavljena na iznos koji je HAKOM odredio HT-u primjenom BU-LRIC metodologije, utvrđeno je da zahtjev nije osnovan iz razloga kako slijedi.

Gore citiranim odredbama propisano je da cijena pristupa SDM-u mora biti postavljena uz primjenu načela nediskriminacije i otvorenog pristupa uz jednake uvjete, dok nije propisana metodologija određivanja cijena.

HT je djelomično u pravu kad tvrdi da je u BU-LRIC+ modelu vrsta modeliranog operatora hipotetski učinkovit operator koji gradi modernu učinkovitu mrežu. Međutim, bitno je istaknuti da je u izradi BU-LRIC+ modela primijenjeno načelo¹ da hipotetski učinkoviti operator u modelu ima slične karakteristike kao HT. Navedeno znači da su u modelu uzete u obzir sličnosti hipotetskog operatora s HT-om i to u pogledu parametara i ulaznih podataka koji imaju značajan utjecaj na rezultate troškovnog modela (npr. pokrivanje, potražnja, količina širokopojasnog prometa, jedinični troškovi mrežnih resursa, ne-mrežni troškovi, potpuno amortizirana imovina, topologija mreže, mrežne tehnologije koje su uzete u obzir). Drugim riječima, rezultati BU-LRIC+ modela dobiveni su, između ostalog, na temelju ulaznih podataka koji su specifični samo za HT i kao takvi su utjecali na konačne rezultate. Stoga nije moguće prihvatiti HT-ov zahtjev da se na sve operatore koji grade svjetlovodne mreže, pa tako i na Telemach, primjenjuje cijena pristupa određena HT-u.

Nadalje, u odnosu na navod HT-a da Telemach za novu cijenu u iznosu od 65,00 HRK nije ponudio obrazloženje tog novog iznosa niti je potvrdio da i uz takav iznos veleprodajne cijene operatori korisnici neće biti prisiljeni plaćati više od troška pružanja usluga, HAKOM napominje da gore citiranim odredbama nije propisana metodologija određivanja cijena, pa tako ni obveza da bi operatori koji nisu proglašeni operatorima sa značajnom tržišnom snagom (dalje: SMP) morali imati troškovno usmjerene cijene. Za ostvarenje načela nediskriminacije i otvorenog pristupa mreži uz jednake uvjete, troškovna usmjerenost cijene može biti jedan od kriterija određivanja cijene, međutim, HAKOM smatra da to nikako nije jedini kriterij, a svakako se ne može prihvatiti prijedlog HT-a da se troškovno usmjerena cijena određena HT-u automatski smatra jedinom mogućom cijenom koja omogućuje nediskriminaciju i otvoreni pristup mreži i za druge operatore koji nisu SMP operatori.

Kada bi se u konkretnom slučaju primijenila metodologija troškovno usmjerene cijene operatorima koji nisu SMP operatori, prije utvrđivanja takve cijene bilo bi potrebno definirati metodološka načela te ih primijeniti u izradi posebnog troškovnog modela koji bi uzimao u obzir specifičnosti operatora koji nisu SMP operatori. To znači da bi tako određena troškovno usmjerena cijena mogla biti i viša i niža od trenutno utvrđene cijene koju je obvezan primjenjivati HT kao SMP operator. Stoga je HAKOM mišljenja da se kod utvrđivanja cijene koja omogućuje otvoreni pristup mreži, ne može primijeniti simetrična regulacija pristupa SDM već je potrebno voditi se drugim kriterijima.

S obzirom da rezultati HAKOM-ovog BU-LRIC+ modela nisu izravno primjenjivi na određivanje troškovno usmjerenih cijena operatora koji nisu SMP operatori, da je visok trošak izrade novog troškovnog modela za mreže operatora koji nisu SMP te da ne postoji pravna osnova da bi samo primjena metodologije troškovno usmjerene cijene omogućavala otvoreni pristup mreži, HAKOM je prilikom provjere cijena koje primjenjuje Telemach uzeo u obzir cijene sličnih ili istih veleprodajnih usluga koje primjenjuju operatori koji nisu SMP operatori. Pri tome su u obzir uzeti operatori koji pružaju isključivo veleprodajne usluge pristupa, a ne i maloprodajne usluge, zbog kojih bi visokim veleprodajnim cijenama pristupa onemogućili korištenje ove usluge konkurentima.

¹ Sukladno metodološkim načelima iz poglavlja 4.1. dokumenta „*Određivanje cijena veleprodajnih usluga na tržištu veleprodajnog lokalnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji (M3a)*“, koji je sastavni dio Odluke o određivanju cijena veleprodajnih usluga na tržištu veleprodajnog lokalnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji (M3a) (KLASA: UP/I-344-01/20-05/04, URBROJ: 376-05-1-21-27) od 25. veljače 2021., a kojom je na temelju rezultata BU-LRIC+ troškovnog modela određena veleprodajna mjesečna naknada FA PON usluge HT-a

HAKOM je kao usporedive uzeo cijene usluge izdvojene niti, koja je po značajkama istovjetna usluzi pristupa SDM-u, a koje na komercijalnoj osnovi pružaju operatori koji nisu SMP i to: Infrastruktura d.o.o. i Zagrebački digitalni grad. Navedene cijene se kreću u rasponu od 50,00 do 60,00 HRK/mjesečno, pri čemu je bitna činjenica da se usluge po navedenim cijenama uistinu koriste, što proizlazi iz podataka koje su ti operatori dostavili HAKOM-u. Dakle, cijene su postavljene na razinu kojom se ne isključuju konkurenti s tržišta već se omogućuje otvoreni pristup mreži.

S obzirom da je mjesečna naknada od 65,00 HRK koju je odredio Telemach iznad raspona cijena koje naplaćuju usporedivi operatori, HAKOM je utvrdio da predmetna cijena pristupa SDM-u nije u skladu s propisanim u članku 3. Pravilnika o EKI i članku 8. stavku 3. toč. j Pravilnika o SDM te da kao takva ne omogućuje otvoreni pristup mreži. Stoga je određeno Telemachu u roku 15 dana od primitka odluke smanjiti veleprodajnu cijenu pristupa svjetlovodnoj distribucijskoj mreži sa uključenom svjetlovodnom instalacijom u zgradi unutar raspona od 50,00 do 60,00 HRK mjesečno.

U odnosu na navod HT-a da se definiranjem jedinstvene mjesečne naknade za FA sa i bez svjetlovodnih vertikalna potencijalni operatori korisnici dovode u situaciju da u slučaju najma optičkih niti u stambenim zgradama u kojima je netko drugi vlasnik svjetlovodne vertikale imaju dodatne troškove za najam vertikale, HAKOM napominje kako operatori kojima HAKOM nije odredio SMP status mogu odrediti jedinstvenu mjesečnu naknadu za FA neovisno radi li se o otvorenom pristupu sa ili bez svjetlovodnih vertikalna.

Imajući u vidu sve navedeno, odlučeno je kao u izreci.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove odluke žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske u roku 30 dana od dana primitka istog.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Tonko Obuljen

Dostaviti:

1. Hrvatski Telekom d.d., Radnička cesta 21, 10000 Zagreb, UP- osobnom dostavom
2. Telemach Hrvatska d.o.o., Josipa Marohnića 1, 10000 Zagreb, UP- osobnom dostavom
3. U spis